

Az igazi önkéntesség, a munkások nagyobb beleszólási joga

eredményesebbé tette a munkaversenyt, igazságosabbá tette a jutalomelosztást a Textilművekben

„Meghalt”. — Ezt írta valaki egy évvel ezelőtt kifinomult zsinórfírásal a Szegedi Textilművek munkaversenytáblájára. Hogy ki volt, ezt keresni most felesleges erőfeszítés lenne. Azóta már börtön üthetik a nyomát. De azért mégis szerettem volna vele találkozni csak azért, hogy megnézzem, milyen arccal jár-kezel az üzemben most, amikor újabb sikeres munkaverseny-szakasz zárult le a Szegedi Textilművekben is. Persze, nem az ő kedvéért, vagy bosszantására, hanem a többi szegedi üzemek becsületese munkásainak tájékoztatására, s a Textilművek vezetőinek, dolgozóinak

jó munkája elismeréseként

vetjük itt a következőket papírra.

Hogy mégis a rossz szándékú felírással kezdtem, csak azért tettem, mert a „meghalt” szónak mégis van valami köze a Textilművek versenymozgalmához. De nem olyan értelemben, hogy eltemetődött a verseny. Csak egyesek akarták temetni, azok, akik már régen elmentek volna a munka temetésére is. Meghalt azonban a munkaversenymozgalomban valami, itt, ebben a gyárban is. S ez a valami a mozgalom néhány káros kinövése volt. Az elmúlt napokban lezáródott a sok szép sikert hozott november 7-i munkaverseny már valóban az új módon szervezett, a régi hibás sallangoktól mentes munkaverseny volt.

Uj módon? Persze, ez sem máról holnapra született meg, mint ahogy a múltból visszamaradt egyes sematikus, bürokratikus vonások sem haltak el mindjárt a munkaverseny szervezésében, értékelésében. A vezetőknek abbéli törekvésükben, hogy valóban új módon szervezzék a versenyt, sok nehézséggel kellett megküzdniük, s még kell ezután is. Mint gyümölcsfának a rügyekadást előtti permétezés, — úgy hatott a munkaverseny új formáinak, szervezésének, értékelésének kialakításában néhány hasznos tanács, bírálat, köztük a Délmagyarország egyes írásai is. Két hónappal ezelőtt még címében kérdőjellel jelent meg egy riport: „Jól van ez így?”. A fejlődő, formálódó munkaversenymozgalom némely hibáit, gyengeségeit tárta fel és nevesítette az írás. A vezetők körében nem talált jó visszhangra, mert úgy érezték, fáradságukat, munkájukat — amit a munkaverseny új módon való szervezésében kifejtettek — nem méltányolta az újság. Túl erősnek találták ezt a „rügyekadást előtti permétezt”.

Utólag azonban már lényegesen másként látják a dolgot. S ha nem szólnának egy szót sem, a november 7-i munkaverseny szervezése és eredményének értékelése mindent elmondana helyettük. Most már nem a pénzbeli kereset, hanem a teljesítmény-százalék alapján értékelték a versenyt. A végső döntést a munkásokkollektívák bízták, munkásokként és munkatársaként. Még a különböző vastagságú fonalakat fonó munkások teljesítményét is külön díjazták,

ami például az augusztusi versenyben sok gondot és problémát okozott, mert utólag próbálták így eldönteni az elsőseget, holott a versenypontok között a feltételek nem így szerepeltek.

A kizáró okokat

is alaposan, előre kidolgozták! Nem úgy, mint a két hónappal ezelőtti alkotmány ünnepe tiszteletére rendezett munkaversenyben. Akkor sok volt a reklamáció a jutalmak kiosztása után. Még a szakszervezet területi bizottságához is elmentek a munkások igazuk keresésére. Szóval: volt elégedetlenség, s megjegyzés, mert a régi, hibás módszerek visszatérését vélték felismerni egyes hibák láttán.

A múlt maradványa még fellelhető volt ekkor, de azóta ezek is tovább ritkultak, jó részük „meghalt”. Akkor a biztató kezdeti lépések után és még most sincs teljesen „bebiztosítva” a Textilművek sem a korábbi hibák újbóli elkövetése ellen. De ahogy növekszik a dolgozók aktivitása, beleszólása a munkaverseny formáiba, szervezésébe és ellenőrzésébe, annál erősebb lesz a „biztosíték”, hogy nem térhetnek vissza a régi hibák.

A november 7-i munkaversenyben már az igazi önkéntesség elve, a munkások nagyobb beleszólási joga érvényesült. Ennek egyenes következménye volt a dolgozók alkotó kezdeményező készségének kibontakozása. S ez tette igazságosabbá a jutalom elosztását is. Az eredményes, nemes vetélkedéshez nagyban hozzájárult a dolgozók kezdeményező készsége. Ez volt a haitőreie, lendítője a harmadik negyedévi terv sikeres teljesítéséért folytatott munkának. Az eredmény nem maradt el. 103.3 százalékra teljesítette tervét a Textilművek. Az elmúlt hónapban, közvetlenül a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulója előtti napokban nehéz próba elé állította az influenza járványos betegsége a Textilművek munkásokkollektíváját. Elmondhatni, hogy

jól vizsgáltak

a munkások, mert nem szenvedett csorbát a tervteljesítés annak ellenére, hogy volt olyan nap, amikor 250 munkás is hiányzott az üzemből. Elsősorban a gépek mellett dolgozók megfeszített munkával helyettesítették a kiesett munkásokat. De odaálltak a gép mellé az irodában dolgozó szakmunkások is, s azt tartották szemük előtt, hogy a fonalra szükség van az országnak!

A jutalom elosztását is igazságosabbá tette a dolgozók aktivitása. Eddig bizony leginkább csak a fejbőlintással, s utólagos

szőrtőlődéssel

szóltak bele a verseny értékelésébe. Inkább csak a párt-és a tömegszervezeti és gazdaságvezetők vitatkoztak, gondolkodtak, hogyan lehetne igazságosabb a jutalom elosztása. Most azonban igen aktívan kapcsolódtak bele ennek eldöntésébe a munkások. A láncsévélők „megvették” egyik munkatársuk

elsőségét. Elmondották, hogy reggelenként, vagy munka-kezdés előtt mindig hamarabb bejött, mint a többiek, kiválasztotta a legjobb fonalakat, s ezzel érte el a legmagasabb termelési százalékot ebben az üzemszabzonban. Nem is kapott jutalmat.

A mostani jutalmazásnál csak egy reklamáció volt eddig a „vétó” miatt. Persze, ez nem jelenti azt, hogy most már teljes egészében hibamentes a munkaversenymozgalom a Textilművekben. De már elmondhatni, hogy virágzik a gyümölcsfa, és ha gondozzák ezt a fát, akkor minden bizonnyal igen jó termésre számíthatnak.

N. P.

A szegedi városi rendőrkapitányság közleménye

A szegedi városi rendőrkapitányság felhívja mindazon személyek figyelmét, akik 1941 évben születtek, illetve 1957 évben életük 16 évét betöltik, haladéktalanul jelentkezzenek a városi rendőrkapitányság igazgatásrendészeti alosztályán személyi igazolvány kiállítás végett.

Az igazolvány kiállításához szükséges 2 db szembenéző, fedetlen fejfel készült, retusálatlan fénykép, születési anyakönyvi kivonat, 4 Ft értékű illetékbélyeg és 1 db állandó bejelentőlap.

A személyi igazolvány kiállítása minden nap, szombat és vasárnap kivételével, délután 14 órától 15 óráig végezhető.

Szinte álmosító ütemben katogott a budapest-szegedi gyors. Két külföldi újságíró-vendégünk azonban fáradhatatlanul állt az ablaknál és tágszemmel nézte a számukra izgalmasan újat mutató alföldi tájat. Valahol Cegléd és Nagykőrös között járhattunk, amikor egyikük váratlanul megszólalt és kérdezősködni kezdett. Az egyik faluvégén nádfelület, sárral tapasztott oldalú kunyhókat, putrikat — egy kis cigánytelepülést látott.

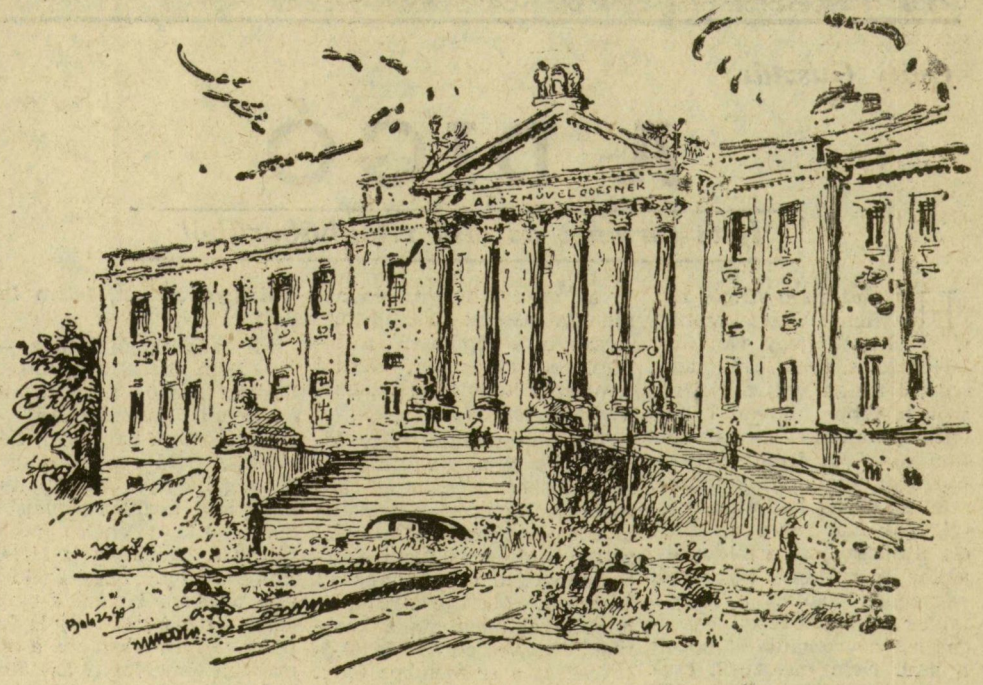
A tőlünk nyugatabbra levő országból jött idegenek hajlamosaik arra, hogy nálunk elsősorban az egzotikumot keressék. Sajnos, még a baráti álmok fiait is, akik többé-kevésbé ismerik társadalmi fejlődésünk irányát, eredményeinket, azok is még a régi pusztasíksíkos-csárdá romantikától fertőzötten sokszor olyan dolgokat szeretnének látni, amelyek beillenek a Magyarországról régente alkotott hamis képbe. Barátunk is egymásután tette fel a kérdéseket. Vándorolnak-e még a cigányok Magyarországon? Sok-e az ilyen cigánytelepülés?

Először el akartam magyarázni, hogy a kóbor cigányok típusa jóformán kiveszett. Sőt kevés az ilyen faluvégi cigánytelepülések száma is és a hajdani nomád, de érdekes, sajtáságos nemzeti kultúrával rendelkező népség lassan, egyenlő jogokkal bíró, dolgozó állampolgárként szivódik fel társadalmunkba. De azután megdöntöttem magam. Győződjenek meg maguk mindenről.

Igy jutunk el Hódmezővásárhelyre, mégpedig a Szegkovács KSZ-be. Vendégeinknek előzőleg nem sokat beszéltünk arról a kisipari termelőszövetkezetéről. A szövetkezet iradjába érve érte őket az első meglepetés. Mika János, a fiatal, jó megjelenésű elnök mosolyogva ismertette a szövetkezet történetét. Alig néhányan kezdtek, Jóformán egyedül ő volt a szakember. (Budapesten bádógosmesterséget tanult.) Tizenöt ezer forinttal kezdtek és ma másfélmilliósi vagyonnal rendelkeznek. Kezdetben a szakképzetlen cigányokból brigádok alakultak. Nyolc-tíz cigány meg egy „magyar” szakmunkás. És menetközben a brigád tagjai közül sokan szakmunkási képzettséget szereztek, amiről vissza után hivatalos igazolást is kaptak. Ma 80 körül van a szövetkezet taglétszáma.

Záporoznak a kérdések az elnök felé. Közben, a látogatás hírére innen is — onnan is be-bekukkantanak az irodákba. Valóságos kör veszi körül a vendégeket. A szövetkezeti tagok segítenek felvilágosításokat adni az elnöknek. A kérdésekből és a válaszokból lassan-lassan teljessé válik a kép: egy jól mű-

SZEGEDI VÁZLATOK

A nagymúltú Móra Ferenc Múzeum

Balázs G.; Árpád rajza

Átadták a Csehszlovák Tudományos Akadémiának az első atomreaktort

Prága (MTI). Egyhónapi kísérleti üzemeltetés után, novemberben átadták a Csehszlovák Tudományos Akadémia képviselőinek az első csehszlovák atomreaktort. Az ünnepélyes átadáson megjelentek a párt központi bizottságának és a kormányának a képviselői.

Vlasek energiaügyi miniszter beszédében megemlékezett arról a nagyfokú segítségéről, amelyet a Szovjetunió az atomreaktor berendezésének szállításával, a szakemberek kiképzésével és más területen nyújtott. Bejelentette, hogy a csehszlovák ipar a Szovjetunió segítségével nagyon rövid idő alatt berendezte és üzembehelyezte az első atomerőművet, amelynek évi kapacitása 150 megawatt lesz.

TABLETTA A SZOMJUSÁG ELLEN

A Kínai Népköztársaságban tablettát készítettek szomjúság ellen. Ismeretes hogy a test párolgása folyton előálló sóhiány miatt az ember erős szomjúságot érez. Ez könnyen megelőzhető a Kínában most forgalomba hozott 1-2 tablettával. Egy-egy tablettája 0.7 gramm konyhasó, 0.005 gramm glükóz és 0.095 gramm borköszív.

— **A leningrádi Kirov** gyárban elkészült 5 »Pingvin« terepjáró a délsarkai szárazföldi expedíció részére. A terepjárókat az évi tervben felül gyártották, a nagy októberi forradalom 40. évfordulójának tiszteletére.

A szegkovácsoknál

kódó szövetkezet ez, melynek kiváló minőségű gyártmányait az egész országban szívesen vásárolják. Fekete bádókgépzésművektől, füstcsőtől, kályhaellenzőtől alumínium edényig, zománczott edényig, színezőekig mindent gyártanak. További fejlődésre is képesek lennének, ha a helyszüke és az anyagihiány nem akadályozná őket.

— De jó lett volna, ha egy kis feketelemezt hoztak volna magukkal, — mondja az egyik szövetkezeti tag, hallván, hogy az NDK-ből jöttek a vendégek. — Na meg az ottan vásárolt gépeink mellé még egy-kettőt — tetézi a másik általános derülés közben.

A vendégek azonban nem fognak ki a kérdésekből. Mit csináltak az elmúlt év októberében itt a szövetkezetben? — kérdezik. — Nem csináltunk semmi különösöt — mondja valaki. Lestük, hogyan működik a »nagy égenzés«. Összebújtunk itt a szövetkezetben, mint kotlók körül a kis csibék...

— Hogy állnak a keresettel? — Köszönik, türelemmel. Van aki ezerkét-százat keres meg, van aki háromezer forintot is. — És a munkafegyelmel? Hogy lehetséges közös akaratra bírni olyan embereket, akik régebben szöktak rendszeres munkához? — szegeződik ismét a kérdés az ifjú elnöknek. — Hát akad néha egy kis hangoskodás, főleg fizetés után, de komolyabb baj nincs. Elintézzük egymás között, mint egy nagy család.

— A többi vásárhelyi cigány hogy vélekedik erről a szövetkezetről? — hanzszik ismét egy kérdés. A válaszból kiderül: alig akad cigánycsalád a városban, amely ne volna ide beszerelve. Sőt a megyében is akadnak cigányok, akik szeretnének belépni. Az elnök egy Budapestről érkezett levelet mutat. Fiatal mérnök írta az elnökhöz. Maga is cigány. Bejelent, rövidesen megalakul a cigányok nemzeti szövetkezte. Az alakuló szövetkezet nevében kéri a vásárhelyi Szegkovács szövetkezetet, mint idősebb, tapasztalt testvért, hogy segítse a munkói, szentesi és más helységeiben lakó cigányokat hasonló szövetkezetek létrehozásában. A vásárhelyiek legyennek valami megvevő központok.

Ezután sor kerül a műhelyek megtekintésére. Mindenütt serény munka — és kíváncsi tekintetek. Az egyik műhelyben, ahol a fényomlás, az edénygyártás folyik, mindjárt németül beszélő is akad. Idős, 70. éven felüli

bádógos, aki ezelőtt fél Európát bejárta. Elmondja, hogy kitűnően érzi magát a szövetkezetben, ő maga ugyan nem cigány származású, de nagyon jól megvan a cigány szövetkezeti társasáival. Míg a német nyelvű társalgás folyik, itt is idősekből, fiatalokból körképződik a beszélgetők körül. A tagok láthatólag büszkék arra, hogy közülmük világot járt, több nyelvet beszélő is akad. — Aztán ne nagyon szidjon össze bennünket a vendégek előtt — mondja valaki az öreg bádógosnak és derű ragyog minden csillogó szemű, sötét arcon.

A vendégek továbbmennek az igazi szegkovács részlegbe. Külön kis helyiség ez. Középen tűz, nagy halom parázs. Ebben izzanak a hatalmas szegkek. A tüzet körben a kovácsok veszik körül. Mindegyik övig, egy földbe süllyesztett hordószőnyegre áll. Mindegyik előtt áll. Biztos kézzel nyúlnak egy-egy izzó vasért. Egy-két szakavatott mozdulat, néhány jól irányított ütés és hegye van, feje van a nagy színeznek. Mindez szinte egyszerű, nemzedékről nemzedékre öröklött mozdulatokkal, szinte azonos, ősi ritmusra.

A vendégek némán állnak és élvezik a férfias, szép munkát. A vörösén izzó parázs, a felszálló kekes füst, a félhomály, az operák hangulatát idézi. Szinte várjuk, hogy megszólaljon a kovácsok kórusa.

Már az udvaron sorra búcsúzkodunk, amikor odajön egy idős bácsi az egyik műhelyből. Hozzánk hajol: — Tessék megmondani, hogy üdvözöljük a németországi cigányokat!... Elszontyolodik, amikor a vendégekkel együttesen magyarul beszélnek, hogy Németországban nincsenek cigányok. Jó-részüket elpusztult a háború alatt a náci koncentrációs táborokban. A többi pedig szerteszóródott a világban... Az öreg, egy kicsit hallgat és egyszerre huncut fény villan a szemében: — Akkor magot kellene küldeni oda, innen a szövetkezetből, hogy ki ne vesszen a fajta! Ez ugye jó lesz magának? — és két kézzel húzta oda az egyik, igazán nagyon csinos lányt, aki fülében a nagy fülbevalókkal éppen kályhaellenzőket lakkoz mellettünk az udvaron.

A többiek az udvaron figyelnek erre és ismét felharsan a kacagás.

A hódmezővásárhelyi Szegkovács KSZ alakulása, fejlődése több mint egzotikum. Nemcsak a külföldiek számára érdekes, de tanulságos mi magunk számára is. Bárki megláthatja ott, hogyan válnak emberré az elnyomottak, a kisemmizettek egy valóban demokratikus társadalomban.

(német)

Új központi laboratórium felszerelését kezdték meg az Orvostudományi Egyetemen

A Szegedi Orvostudományi Egyetem egy 816 000 forint értékű, új elektromikroszkóppal gazdagodott. A nagyerékű készüléket az egyetem 1 300 000 forintos beruházásával, még az idén teljesen elkészülő központi laboratóriumában szerelik fel. Ugyancsak ott állítják munkába a nemrég kapott nagyteljesít-

ményű, 300 000 forint értékű ultracentrifugát.

A közeljövőben sok más ritka műszert szállítanak még a központi laboratóriumba, ahol az egyetem 11 klinikáján és 16 elméleti intézetében dolgozó valamennyi tudós és kutató egyaránt használhatja majd az értékes berendezéseket.